

Memoriu privind premiarea adecvată a rezultatelor cercetării

Sergiu Moroianu

Institutul de Matematică al Academiei Române, P.O. Box 1-764, RO-014700 București
moroianu@alum.mit.edu

Rezumat. Incepând cu luna mai 2007, CNCSIS premiază publicarea de articole în reviste indexate în baza de date ISI Web of Science. Prin acest proiect CNCSIS urmărește creșterea vizibilității și impactului internațional ale cercetării românești. Acest scop este parțial atins deoarece programul stimulează publicarea în reviste ISI. Contrar scopului declarat însă, premiarea nediferențiată și egală a tuturor articolelor ISI va conduce în timp la scăderea calității publicațiilor cu autori din România. Propun ca soluție la aceasta problemă premiarea diferențiată a articolelor în funcție de nivelul revistei în care sunt publicate, așa cum e reflectat de factorul de impact **pe fiecare domeniu de specialitate**.

1 Diferențe fundamentale între reviste

Orice om de știință e conștient că e mult mai ușor să publice în reviste necotate ISI decât în reviste cotate. Chiar acest fapt a motivat introducerea programului CNCSIS de premiere. Aceeași diferență intrinsecă există însă și între revistele ISI de diferite nivele. Orice articol cu rezultate măcar parțial noi poate fi publicat într-una din miile de reviste ISI existente. În domeniul matematicii de exemplu există aproximativ 400 de reviste ISI. Cele mai slab cotate dintre acestea publică și rezultate de interes restrâns, mici observații dezvoltate într-un articol, generalizări fără interes. Articolele care vor influența domeniul lor, care vor fi intens citate și care au o șansă reală să crească vizibilitatea științei românești dincolo de indicatorii bibliometrici sunt preponderent publicate în primele 10–20 de reviste din domeniul lor.

2 Efectul pervers al premierii nediferențiate: dispariția publicațiilor în reviste de vârf

Prin acordarea unui premiu substanțial pentru orice publicație ISI, indiferent de nivelul revistei, se stimulează publicarea rapidă a rezultatelor în revistele ISI de nivel inferior, care acceptă repede și fără exigență orice rezultat care pare corect. Astfel, cercetătorii români nu vor mai încerca să publice în primele reviste din domeniul lor, unde pe de o parte procesul de *peer-review* este mai serios și mai lent, iar pe de altă parte șansele de refuz sunt mult mai ridicate, ceea ce prelungește și mai mult timpul până la

obținerea premiului. Ca exemplu, revista *Annals of Mathematics* refuză cel puțin 90% din articolele propuse spre publicare, iar procesul de referare poate dura până la 2-3 ani. Cercetătorii români sunt stimulați de CNCSIS cu aceeași sumă pentru un articol în *Acta Math-Djursholm* (factor de impact 1,793 în 2003) ca și pentru un articol în *Acta Math Sci* cu factor de impact 0,127.

3 Al doilea efect pervers: publicarea de maculatură

Prin premiarea nediferențiată se mai induce un efect negativ: publicarea a cât mai multe articole ISI în locul unor cercetări de dimensiuni mai mari și cu potențial în a influența domeniul lor științific. De exemplu, un articol de 30 de pagini poate fi împărțit în două sau trei părți, fiecare de 20 de pagini deoarece introducerea, materialul pregătitor și referințele bibliografice se vor regăsi în fiecare dintre ele. Astfel de practici există deja acolo unde indicatorii bibliometrici sunt condiția suficientă la angajări, promovări etc. Ele nu pot fi dejucate decât evaluând calitatea articolelor în cauză. Aceasta nu este menirea CNCSIS ci a referențelor de specialitate ai fiecărei reviste, mai ales a celor de top. O revistă de vârf nu va publica niciodată un articol împărțit artificial de autor în mai multe părți doar pentru a câștiga bani sau "puncte". Dimpotrivă, revistele ISI de nivel scăzut publică orice le propun autorii consacrați. Prin premiarea tuturor articolelor ISI, timpul cercetătorilor de vârf din România va fi dirijat către publicarea de cercetări neinteresante în reviste ISI de nivel slab.

4 Cum se procedea în Turcia

În revista *Ad Astra* a fost publicată recent [1] procedura prin care încă din 1993 statul turc stimulează publicațiile în reviste ISI. Revistele din fiecare domeniu științific sunt împărțite în 3 grupe valorice după factorul de impact. Revistele din jumătatea de jos a clasamentului sunt premiate de două ori mai puțin ca revistele clasate între 50% – 25% și de 3 ori mai puțin decât primele 25% dintre reviste.

5 Clasificarea revistelor ISI din fiecare domeniu

Factorul de impact nu este relevant decât pentru reviste din același domeniu științific.

Un clasament pe domenii al revistelor poate fi făcut cu ușurință pe baza:

- Factorilor de impact ai revistelor publicați de ISI;
- Categorizării pe domenii a revistelor făcută de ISI.

Listele de reviste pe domenii pot fi accesate în acces liber pornind de la <http://scientific.thomson.com/mjl/>, pe paginile <http://www.thomsonscientific.com/cgi-bin/jrnlst/jlsubcatg.cgi?PC=D> pentru revistele din Science Citation Index Expanded și <http://www.thomsonscientific.com/cgi-bin/jrnlst/jlsubcatg.cgi?PC=J> pentru revistele din Social Sciences Citation Index. Astfel, pentru fiecare domeniu se poate ordona lista de reviste din acel domeniu în funcție de factorul de impact, rezultând rangul fiecărei reviste. Pentru reviste care corespund mai multor domenii, se poate lua în considerare rangul cel mai înalt al revistei dintre rangurile corespunzătoare diferitelor domenii.

6 Propunere de modificare a programului de premiere

Propun ca în conformitate cu practica țărilor vecine și în scopul stimulării cercetărilor de vârf, să fie recompensate cu precădere articolele din reviste de vârf. Propun ca suma totală anuală sau lunară pentru programul de premiere să fie redistribuită astfel:

- 1. Pentru revistele din jumătatea de jos a clasamentului, premiul se multiplică cu factorul 0,5.**
- 2. Pentru reviste între primele 50% dar nu între primele 25% din domeniul lor, premiul se multiplică cu factorul 1 (rămâne constant).**
- 3. Pentru primele 25% din reviste, premiul se multiplică cu factorul 2.**
- 4. Pentru primele 10 reviste din fiecare domeniu, premiul se multiplică cu factorul 5.**

Factorii de mai sus trebuie ajustați pentru ca bugetul să rămână constant, în funcție de ponderea fiecărei categorii de articole în total. Ar fi de dorit ca un articol în primele 10 reviste din lume să fie premiat de 10 ori mai mult ca un articol într-o revistă ISI mediocră.

Bibliografie

- [1] Karamustafaoglu, Orhan, *How internationally-relevant publications are being encouraged in Turkey*, Ad Astra 6 (2007), http://www.ad-astra.ro/journal/10/karamustafaoglu_incentives.pdf